

Rapport

Markering av 25-årsjubileum for samarbeid mellom skoler i Bergen og Bukavu oktober 2017.

Bakgrunn:

Høsten 2017 var det 25 år siden oppstart av samarbeidet mellom skoler i Bergen og Bukavu, og dette ønsket vi å markere i form av en jubileumsuke. I løpet av disse 25 årene har samarbeidet utviklet seg langsomt, men det var først da den ideelle organisasjonen Urafiki ble etablert i 2013 at arbeidet for alvor skjøt fart. En søsterorganisasjon med samme navn og samme formål ble etablert i Bukavu i 2015; Urafiki Bukavu-Bergen (UBB).

I Bergen ble jubileet markert med en jubileumsuke i oktober 2017. To representanter for Urafiki Bukavu-Bergen deltok. UBB vil ha en tilsvarende jubileumsmarkering våren 2018. Denne rapporten omhandler bare jubileumsmarkeringen i Bergen.

Mål for jubileumsmarkeringen

- Gjøre Urafiki og Urafikis verdigrunnlag mer kjent i offentligheten.
- Utvikle og presentere et likeverdig samarbeid mellom elever i de to landene.
- Bidra til offentlig debatt om globalt medborgerskap og utdanningens betydning for en bærekraftig utvikling.
- Kulturutveksling

Begrunnelse for valg av mål:

Samarbeid med parter i det globale sør reduseres ofte til å handle om bistand og økonomisk hjelp. Et slikt samarbeid blir oftest asymmetrisk med tydelige giver- og mottakerroller. Gjennom Urafiki ønsker vi å utvikle et symmetrisk samarbeid basert på likeverd og gjensidighet, slik det er formulert i Urafikis formål og mål. For å styrke disse aspektene i samarbeidet, valgte styret å legge til rette for en jubileumsmarkering helt uten innsamling av penger.

Besøk fra Bukavu og utvidelse av Urafikis nedslagsfelt:

Det ble tidlig klart at vi ikke kunne gjennomføre en jubileumsmarkering uten representasjon fra vår søsterorganisasjon i Bukavu. To representanter for UBB ble derfor invitert til Bergen, og vennsbesøk på de involverte skolene ble inkludert i programmet; Christi Krybbe skoler, Midtun skole, Bjørndalsskogen skole og Lynghaug skole. De samarbeidende skole*ne* i Bergen delte på reiseutgiftene.

Jubileet markerte også en utvidelse av Urafikis nedslagsfelt da en skole i Arendal ba om å få delta i prosjektsamarbeidet. Oppstart av samarbeidet mellom Rykene skole i Arendal og Bukavu ble behørig markert da våre to gjester fra Bukavu gjestet Rykene skole mot slutten av jubileet.

Samarbeidspartnere

- a) Jubileumsmarkeringen ble så langt mulig planlagt i samarbeid med styret i UBB, og vi mottok mange gode innspill og forslag som ble tatt til følge.
- b) For å nå målet om å gjøre Urafiki mer kjent i offentligheten, inngikk Urafiki et samarbeid med FN-sambandet og den årlige Internasjonal Uke i Bergen og Hordaland i regi av et partnerskap hvor FN-sambandet, Bergen kommune og Hordaland Fylkeskommune er sentrale aktører.

Mål for Internasjonal uke

IU vil holde FNs bærekraftsmål, vedtatt i Paris i 2015, i fokus under uken. Bærekraftsmålene er alle de 193 medlemslandene i FN sin felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Gjennom en rekke arrangementer og aktiviteter tar IU sikte på å øke bergensere og hordalendingers kunnskap og lokale engasjement for et bærekraftig globalt samfunn.

Internasjonal Uke i Bergen og Hordaland skal:

- Spre kunnskap og engasjement om FNs bærekraftsmål gjennom ulike arrangementer og aktiviteter.
  - Kommunisere og debattere FNs mangfoldige arbeid, med fokus på samhold og samarbeid for å oppnå bærekraftsmålene.
  - (...)
- c) Byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett, FN-sambandet og Bergen offentlige bibliotek er medarrangører for temakvelden 24.oktober.

Målsetting 1: Gjøre Urafiki og Urafikis verdigrunnlag mer kjent i offentligheten.

Et av målene for jubileumsmarkering var å gjøre Urafiki og Urafikis arbeid bedre kjent i offentligheten. I planleggingsfasen tok vi derfor kontakt med mange ulike organisasjoner og institusjoner, både private og offentlige, for å kartlegge mulige samarbeidspartnere og mulige ressurser, blant annet flere institutter ved Universitetene i Bergen og Oslo, Raftostiftelsen, Fellesrådet for Afrika, kongolesisk forening i Bergen og kommunale etater som arbeider innen feltet. Vi fikk napp hos FN-sambandet som inviterte oss til samarbeid og til å delta i Internasjonal Uke. FN-sambandet likte den grunnleggende tenkningen i Urafiki og planene for jubileet, og hadde mange gode innspill i prosessen. Dette samarbeidet åpnet noen dører for oss.

Målet om å bli mer synlig i offentligheten lå bak mange av valgene som ble gjort, både mht type arrangement, ved valg av lokale for utstillingen og ved at vi inviterte sentrale lokale aktører til å bidra under temakvelden med kommentarer. (Se omtale av temakvelden nedenfor.)

Internasjonal uke avsluttes alltid med en familiedag på Torgalmenningen hvor ulike ideelle organisasjonen får anledning til å presentere seg. Urafiki deltok og hadde en informasjonsstand under arrangementet.

Presseomtale:

Vi oppnådde tre presseoppslag under jubileet, alle med utgangspunkt i våre kongolesiske gjesters besøk på en av de deltakende skolene. BA brukte en helside på Christi Krybbe skoles 25-årige engasjement, og viste bilde av de to gjestene fra Kongo sammen med elever og lærere. Fanaposten dekket skolebesøket på Midtun skole og Agderposten hadde en flott artikkel fra oppstart av skolesamarbeidet mellom Kongo og Rykene skole.

Evaluering:

Styret mener at vi langt på vei nådde målet om å bli mer synlig i offentligheten, selv om dette er noe vi fortsatt må jobbe med fremover. Vi må ikke minst holde øynene åpne for muligheter til presseoppslag. Kapasitetsproblemer gjorde at vi ikke kontaktet radio og TV slik vi opprinnelig hadde tenkt.

Det var positivt å delta på Familiedagen på Torgalmenningen. Familiedagen når et bredt og relativt interessert publikum, og vi ser mulighetene for å bli ennå mer synlig gjennom en bedre tilrettelegging av vår stand. Vi kan muligens også presentere noe fra scenen under arrangementet.

Målsetting 2: Videreutvikle og presentere et likeverdig samarbeid mellom elever i de to landene.

En utstilling i Bergen offentlige bibliotek med tittelen «Working together – dreams coming true» var en helt sentral del av jubileumsmarkeringen. Kurator: Marie Storaas.

Utstillingen ble åpnet av varaordfører Marita Moltu. En tilsvarende utstilling skal presenteres i Bukavu i løpet av våren 2018.

Ideen var å lage en utstilling i et samarbeid mellom skolene i Bukavu og Bergen. Ideen, praktiske løsninger, utstillingens tittel og sitatene som inngikk i presentasjonen ble derfor diskutert med våre partnere i Bukavu. Målet var en utstilling som kunne synliggjøre vår felles visjon om likeverdighet og vårt felles verdigrunnlag og hvor elevarbeider fra Bukavu og Bergen ble presentert sammen som en helhet, ukommentert.

Utstillingens elementer:

- **«Ønsketreet»** med blader i form av papirlapper hvor elever fra Midtun skole og Mulambula har skrevet sine ønsker for fremtiden.
Interessant å se at barn i de to landene har mange av de samme ønskene. De vil bli fotballspillere og artister, de ønsker fred og rikdom og de ønsker vennskap.
- **Trekkfugler**, tegninger i A3-format laget av elever på Institutt Tumaini og Kjøkkelvik skole. En vakker blanding. Skulpturelle og litt sarte kongolesiske fugler og norske bidrag med vekt på dekorativ flate.
- **Dikt om trekkfugler og vennskap.** Både 5-radere og lengre dikt.
Diktene fra Kongo var på fransk og det var dessverre ikke tid til å få dem oversatt, men de kommuniserte likevel, rett og slett i kraft av å være del av en felles utstilling. Noen besøkende kunne lese og forstå dem, noen kunne plukke ut og forstå noen ord mens andre igjen kunne oppleve dem som et uttrykk for mangfold, ressurser som finnes, men som vi ikke umiddelbart får øye på og verdsetter.
- **Dyreeventyr og dyretegninger**
Dyreeventyr er kjent i mange kulturer. Med utgangspunkt i et norsk og et afrikansk dyreeventyr ble elever i begge land utfordret til å skrive og illustrere dyreeventyr. Resultatene ble samlet i en rekke bøker som inngikk i utstillingen.
- **Bro-metaforen.** Skolesamarbeid mellom Bukavu og Bergen omtales ofte som brobygging mellom kulturer. Bro-metaforen var utgangspunkt for elevarbeider fra Bjørndalsskogen skole, både todimensjonale og tredimensjonale.
- **Sitater:**
Utstillingen inneholdt en del sitater som var valgt ut i samarbeid med styret i UBB. Disse sitatene uttrykker de grunnleggende verdiene i Urafiki-samarbeidet og var ment som grunnlag for refleksjon.
Følgende sitater inngikk:
  - If I can see through your eyes, and you through my eyes, we will both see something we can't see on our own. (Peter Senge)
  - Education is the most powerful weapon which we can use to change the world. (Mandela)
  - I sat on stone, but is was a school. (Biringanine Rucomeza)
  - Only mountains never meet.
  - Vi innser viktigheten av vår stemme først når vi blir bragt til taushet. (Malala)
  - My humanity is bound up in yours, for we can only be human together. (Desmond Tutu)
- **“Den andres blikk”**
Evne og vilje både å møte «den andres blikk» og til å se med hverandres briller er avgjørende dersom man skal lykkes i å utvikle et likeverdig samarbeid med fokus på ressurser. «Den andres blikk» var representert i utstillingen gjennom en rekke bilder av nettopp øyner. Barns øyne og voksne øyner, plassert litt høyt på veggen, øyne som kikker ned på den besøkende og utfordre til dialog.

Evaluering:

Arbeidet med utstillingen var særdeles lærerik fordi vi hele tiden måtte forsøke å se prosessen fra våre kongolesiske kollegers synsvinkel. Praktiske problemer med kommunikasjon og transport måtte løses, forventninger måtte avklares og vi måtte jevnlig sjekke ut hverandres forståelse. Nå sitter vi igjen med mange felles erfaringer og en bredere plattform for videre utvikling av det faglige samarbeidet. Vi er også svært godt fornøyd med selve utstillingen. Det ble en visuelt vakker, estetisk og tankevekkende utstilling, men vi kunne nok ha ønsket at flere elever hadde besøkt utstillingen.

To tilbakemeldinger:

«Tusen takk for en vakker utstilling på biblioteket! Ønsketreet og tekstene om vennskap var rørende. Lurt å bruke trekkfugler som bindeledd! For meg var «kjendis» sitatene på bokhyllene ekstra tankevekkende. Stå på videre i arbeidet med skolene i Bukavu.»

“Utstillingen "Working together - dreams coming true" var tankevekkende og flott; variert i uttrykkene, samtidig mange kloke tanker og viktige verdier bak elevarbeidene som inspirerte til refleksjon og ettertanke.”

Varaordfører Marita Moltu sendte også en hilsen i etterkant av utstillingsåpningen:

*Dear all of you in Urafiki!
It was a great pleasure to attend the opening of the exhibition “Working together – Dreams coming true”. Especially thanks to Kabeza, Safari and Kjersti for visiting my office ahead of the opening and for giving me information about your highly important work in Kongo. I believe that the friendship you have built between the schools in Norway and in Kongo through 25 years has made a difference, and it shows us that we can all learn something from each other. I was impressed to see the exhibition last Friday with all the beautiful and creative drawings and quotes, and to see how the curator have managed to organize all of it in a beautiful way. I hope many will visit and take some time of reflection and enjoy the exhibition at the Library this week. I sincerely wish you all much success with your future endeavours!*

*Yours sincerely,
Marita Moltu
Deputy Major / Deputy Committee Chair Health and Social Affairs
Bergen City Hall*

Målsetting 3: Bidra til offentlig debatt om globalt medborgerskap og utdanningens betydning for en bærekraftig utvikling.

Urafiki sto som arrangør av en temakveld på Bergen offentlige bibliotek på FN-dagen med FN-sambandet, biblioteket og byrådsavdeling for barnehage, skole og idrett som medarrangører.

Tema for samlingen:

Globalt medborgerskap – tar vi utfordringen?

Samfunnet vårt er i endring, blant annet som følge av en stadig økende globalisering, og denne utfordringen må ikke minst skolen ta tak i. Medborgerskap, både lokalt og globalt, blir derfor løftet frem som en av de viktig kompetansene for det 21. århundret. Hvilke muligheter ar vi for å utvikle et globalt medborgerskap med fokus på gjensidig respekt og vennskap? Hvem setter premissene og hva vet vi om «den andres blikk»?

Urafikis styreleder Kjersti Werner ledet kvelden og innledet med en kort presentasjon av Urafiki og gjestene fra Bukavu. Deretter fikk spesialist i klinisk psykologi Magne Raundalen ordet og reflekterte rundt behovet for en stadig utvikling av den globale empatien. Et tankevekkende innlegg om betydningen av å tenke og handle globalt.

Etter Raundalens innlegg ble deltakerne invitert til en tur inn i utstillingen «Working together – dreams coming true», til et nytt blikk på de utstilte arbeidene, til å reflektere over sitatene som inngikk i utstillingen og til å møte alle blikkene, de mange utfordrende øyenparene som kikket ned på de besøkende fra toppen av bokhyllene. Vi registrerte med glede at deltakerne opplevde utstillingen som en utdyping og videreføring av kveldens tema.

Etter dette avbrekket gikk ordet til tidligere flyktning fra Goma i Kongo Janvier Nzigo, nå forsker på flyktninge- og innvandringsspørsmål. Janvier representerte «den andres blikk» og satte ord på hvordan det oppleves å være ny i Norge, ærlig og utfordrende. Vi fikk låne hans briller og fikk dermed en mulighet til ny viktig innsikt. Kvelden ble avsluttet med to korte kommentarer, først Kristine Moskvil Thorsen fra Kirkens bymisjon som påpekte mangfold som ressurs, og deretter leder av Etat for inkludering Anne-Marit Presterud som trakk linjene mellom det globale og det lokale.

Evaluering:

Styret var godt fornøyd med kvelden hvor rundt 50 personer deltok. Det var en god og åpen stemning og samtalene fortsatte rundt i flere små grupper da samlingen var slutt. Er godt tegn på at temaet og innleggene engasjerte. Lokalet med den uformelle møbleringen bidro nok også til denne intime og åpne atmosfæren. Det kunne vært ønskelig med noe mer vekt på det globale i forhold til det lokale. Styret ønsker å gjøre temakvelden til et årlig arrangement.

Et par hilsener i etterkant av arrangementet:

«Takk for en flott kveld og for en makeløs utstilling! Interessant og tankevekkende.»

“Temakvelden på Biblioteket med utstilling og interessante innlegg ga ny kunnskap om mange sider ved undervisning og møte mellom mennesker med forskjellig bakgrunn. Spesielt ga Magne Raundalen og Janvier Nzigos innlegg meg mye å tenke på. Lykke til med videre arbeid.»

En planlagt kronikk om samme tema ble skrinlagt pga kapasitetsproblemer.

Målsetting 4: Kulturutveksling

Gjestene fra Bukavu fikk møte ulike sider ved norsk kultur, bl.a. norsk mat, klima, båtliv og fiske. De fikk også oppleve en klassisk konsert i Grieghallen.

Et av de sentrale arrangementene i jubileumsuken var et jubileumstreff på Lynghaug skole hvor Urafikis medlemmer og venner av Urafiki fikk ta del i kongolesisk kultur, og hvor det ble knyttet kontakt og vennskap med mange av kongoleserne som er bosatt i Hordaland. En fantastisk opplevelse med kongolesisk mat, afrikansk sang og dans, rytmer og samspill

Styret er svært godt fornøyd med både kulturutvekslingen og ikke minst med kontaktene som ble knyttet med representanter for det kongolesiske miljøet. Dette kan berike Urafikis arbeid både på kortere og lengre sikt.

Økonomi

Urafiki har som målsetting av 100 % av innsamlete midler skal gå til formålet, og vi klarte å gjennomføre jubileumsuken uten utgifter for organisasjonen. Et tilskudd fra GC Rieberfondene, dekket helt nødvendige utgifter i forbindelse med utstillingen. FN-sambandet bidro til dekning av utgifter til kurator for utstillingen og byrådsavdeling for barnehage og skole, fagavdelingen dekket reiseutgifter for den ene foreleseren. Foreleserne deltok for øvrig kostnadsfritt. Skolene dekket utgifter til fly og forsikring. Konklusjonen er dermed at verken jubileet eller besøket fra Kongo har belastet Urafikis budsjett.

For Urafiki

Kjersti Werner (leder)

PROGRAM FOR JUBILEUMSUKEN OG BESØKET FRA URAFIKI – BUKAVU.

Onsdag 18.okt	10.05 12.00 14.30 kveld	Gjestene ankommer Flesland. Mottatt av elevrepresentanter. Samtale med elevene. Tur til Ulriken Samling – gjennomgå plan for uken. Rolig kveld hos Vagleik
Torsdag 19.okt	08.30 14.30 19.00	Skolebesøk Christi Krybbe m/ Elisabeth Hilse på kommunaldirektør Trine Samuelsberg m/ Kjersti Harmonien
Fredag 20.okt	10.00 12.00 12.30 14.00 18.30	Møte med varaordfører Marita Moltu m/ Kjersti – om bakgrunn for utstillingen Utstillingsåpning Innbyggerservice Utstillingsåpning Bergen offentlige bibliotek Fisketur Jubileumstreff for Urafikis medlemmer og venner - Lynghaug skole. Ansv: Sissel
Lørdag 21.okt	10.00 14.30 18.00 22.30	Akvariet med Kjersti og involverte fra familien Lunsj hos Kjersti Avreise fra Dreggekaien til Holmen – Cornelius sjømatrestaurant Retur fra Holmen
Søndag 22.okt		En dag med Rigmor og hennes venner
Mandag 23.okt	08.30 16.00 18.30	Skolebesøk Lynghaug m/ Reidun Styremøte Urafiki på Nøstet Kveld hos Inger med hennes venner / familie
Tirsdag 24.okt	08.30 14.00 16.30 19.00	Skolebesøk Midtun m/ Kjersti Hentes av Kristi og Per Jon, - Fantoft stavkirke. Avslapping hos Kristi og Per Jon. Middag med Janvier Nzigo, Magne Raundalen, Kristi og Kjersti Temakveld i Biblioteket
Onsdag 25.okt	18.00	Paking m.m. hos Vagleik Felles oppsummering av bergensbesøket hos Elisabeth
Torsdag 26.okt	08.30 15.10	Skolebesøk 5: Bjørndalsskogen m/ Vagleik Fly til Kristiansand
Fred 27.okt		Skolebesøk Rykene skole
Lørdag 28.okt	06.25 12.00	Retur til Kigali fra Kjevik via Amsterdam Familiedag Torgalmeningen. Ansvar: Vagleik (Kjersti lander 10.25)

Skoleelever hjelper skoleelever

4 Fanposten 27.10.175

2 BA 23.10.17

1 Agderposten 2.11.17

**GLOBALT MEDBORGERSKAP –
TAR VI UTFORDRINGEN?**
Tirsdag 24. oktober kl. 19.00 – 21.00
Bergen offentlige bibliotek, U-rommet.

Som ledt i markeringen av 25 års samarbeid mellom skolen i Bergen og Bukuru, DR Kongo inviterer U-rommet til temakveld Tirsdag 24. oktober kl. 19.00 – 21.00 på Bergen offentlige bibliotek, U-rommet.

Tematet for samlingen:

Globalt medborgerskap – tar vi utfordringen?

Sammen sett er en emning, som inneholder som betyr en en stadig økende globalisering, og denne utfordringen må alle mennesker ta tak i. Medborgerskap, Alder, kjøtt og kjøtt, innvandring og utvandring, utfordringer som er av en stor kompleksitet for det 21. århundret. Hvor mange har vi for å gjøre et globalt medborgerskap med fokus på globalt ansvar og rettferdighet? Hvor setter grensene og har det å gjøre med andre land?

Foredrag v/ professor Magne Raundalen og lærer: Nils, Magne flytting fra Kongo og forsker på flyttinge- og migrasjonssaker. Kommentarer om mangfold som ressurs v/ Kristine Myklyth Thorsen, Kirkens bymisjon og om samarbeid mellom det globale og det lokale v/ Anne-Mari Presthus, direktør ved stat for inkludering.

Besøk av vår publikumshjelper • Working together • Østlands coming together, og på den på Bergen offentlige bibliotek, U-rommet er laget i samarbeid mellom elever, lærere og skoleledere i Bergen og Bukuru. Utstilling åpnes tirsdag 24. oktober kl. 12.30 og står i perioden 25. – 28. oktober.

3 Invitasjon til temakveld